МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра початкової та дошкільної освіти

Затверджено
На засіданні кафедри початкової та дошкільної освіти
факультету педагогічної освіти
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 28 серпня 2025 року)

Наталія МАЧИНСЬКА

Силабус з навчальної дисципліни «Науково-методична експертиза підручників української мови та літературного читання», що викладається для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності А3 Початкова освіта

Львів — 2025

Назва дисципліни	Науково-методична експертиза підручників української мови та літературного читання
Адреса викладання дисципліни	вул. Туган-Барановського, 7, м. Львів
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет педагогічної освіти Кафедра початкової та дошкільної освіти
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	01 Освіта / Педагогіка 013 Початкова освіта
Викладач дисципліни	Ростикус Надія Петрівна, доцент, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової та дошкільної освіти
Контактна інформація викладача	nadiya.rostykus@lnu.edu.ua
Консультації з питань навчання з дисципліни відбуваються	щовівторка, 14:00-15:00 год. (вул. Туган-Барановського, 7, м. Львів, ауд. 230-1) Також передбачено онлайн консультації. Для погодження часу онлайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	
Інформація про дисципліну	Зміст навчальної дисципліни побудовано таким чином, щоб здобувачі вищої освіти оволодівали знаннями, уміннями і навичками, необхідними для самоорганізації у процесі навчання, ознайомилися з критеріями та індикаторами, на які слід опиратися під час вибору підручників, зокрема української мови та літературного читання у початковій школі.
Коротка анотація дисципліни	Дисципліна «Науково-методична експертиза підручників української мови та літературного читання» є вибірковою дисципліною для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності А3 Початкова освіта, яка викладається в ІІ семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі дисципліни	Метою викладання навчальної дисципліни є: ознайомлення студентів з критеріями та індикаторами, на які слід опиратися під час вибору підручників, зокрема української мови та літературного читання у початковій школі, формування умінь обирати підручники, потягу до самоосвіти і самовиховання, опанування студентами педагогічних знань й успішним застосуванням їх на практиці, особистісного відповідального ставлення до вибору навчальної літератури.
Література для вивчення дисципліни	Основна література: ● Закон України «Про освіту» (ст. 64, 64, 75). ● Закон України «Про повну загальну середню освіту» (пункт 2 ст. 54, підпункт 5 пункту 3 розділу X). ● Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку забезпечення підручниками та посібниками здобувачів повної загальної середньої освіти і педагогічних працівників» від 23.01.2019 № 41. ● Наказ МОН України «Про затвердження Порядку конкурсного відбору підручників (крім електронних) та посібників для здобувачів повної загальної середньої освіти та педагогічних працівників» від 21.09.2021 № 1001. ● Наказ МОН України «Про затвердження Порядку здійснення експертизи, надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам» від 17.07.2023 № 675. ● Наказ МОН України «Про затвердження Положення про

	електронний підручник» від 02.05.2018 № 440. ● Наказ МОН України «Про затвердження Вимог до інтерактивного електронного додатка до підручника» від 19.04.2024 № 548. ● Наказ МОН України «Про організацію роботи щодо здійснення експертизи, надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам» від 13.05.2024 № 667 ● Наказ УІРО «Про затвердження інструктивно-методичних рекомендацій щодо здійснення експертизи та надання грифів навчальній літературі (підручникам, навчальним, навчально-практичним посібникам, навчально-методичним посібникам) та навчальним програмам» від 16.06.2025 № 95-аг
Обсяг курсу	32 години аудиторних занять. З них 16 години лекцій, 16 години семінарських занять та 58 годин самостійної роботи (для студентів денної форми здобуття освіти) 14 години аудиторних занять. З них 8 годин лекцій, 6 годин семінарських занять та 76 годин самостійної роботи (для студентів заочної форми здобуття освіти)
Очікувані результати навчання	У результаті вивчення курсу студент має набути загальні **компетентності**: **ЗК 1.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Магістри спеціальності А3 Початкова освіта повинні мати сформовані **спеціальні компетентності**: **СК 6.** Здатність управляти освітнім процесом у сфері початкової освіти, що потребує нових стратегічних підходів, з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності. **СК 7.** Здатність інтегрувати знання й розв'язувати складні задачі, провадити дослідження та/або інноваційну діяльність з метою розвитку нових знань та процедур у сфері початкової освіти. На завершення курсу студенти мають здобути такі **програмові результати навчання**: **ПРН-1.** Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності, уміння/навички розв'язання проблем початкової освіти, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур. **ПРН-2.** Вільно обговорювати результати професійної діяльності, досліджень та інноваційних проектів у сфері початкової освіти державною та іноземною мовами усно і письмово.
Ключові слова	Критерії, індикатори, експертиза, науковий підхід, підручники.
Формат курсу	Очний/заочний
	Проведення лекцій, практично-семінарських занять та консультації для підвищення результативності навчально-професійної діяльності здобувачів вищої освіти
Теми	Представлено у схемі*
Підсумковий контроль, форма	залік після завершення вивчення навчальної дисципліни
Пререквізити	Вивчення навчальної дисципліни ґрунтується на загальних компетентностях, сформованих на першому (бакалаврському) освітньому рівні, необхідних для осмислення значущих питань

	методики навчання мовно-літературної освітньої у процесі підготовки педагогічних кадрів для системи педагогічної освіти.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Метод проблемного викладу матеріалу, частково-пошуковий, інформаційний, дискусія, методи активного навчання, діалогічні, монологічні.
Необхідне обладнання	Під час викладання навчальної дисципліни використовуються загально вживані програми та операційні системи
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням: • семінарські/самостійні: 60 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів 60 (практично-семінарські заняття передбачають виконання системи завдань, адекватність та повнота розв'язання яких оцінюються максимально 10-ма балами. Кількість балів, що виставляється за семінарське заняття, враховує: відповіді студентів на проблемні питання за змістом теми; обговорення запитань для роздумів, дискусій, уміння використовувати знання під час розв'язання педагогічних задач. Оцінювання семінарських занять та самостійної роботи з теми: 10 балів – здобувач повно (або припускається незначних помилок) відтворює програмний матеріал, адекватно оцінює перспективи розвитку інноваційних технологій дошкільної освіти; під час розв'язання практико-спрямованих завдань обирає доцільні в запропонованій ситуації засоби та шляхи розв'язання актуальних проблемних питань, 7-9 балів – здобувач володіє програмним матеріалом, але припускається незначних помилок, під час розв'язання практико-спрямованих завдань обирає доцільні в запропонованій ситуації засоби та шляхи розв'язання актуальних проблемних питань, але не вміє їх обґрунтувати та аргументувати, 4-8 балів – здобувач відтворює загальні положення програмного матеріалу, володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні, допускає неточності в обґрунтуванні детермінації проблем дошкільної освіти, зазнає труднощів під час розв'язання практико-спрямованих завдань, 0-3 бали – здобувач здебільшого орієнтований на використання основних понять без повного їх співвіднесення з їхнім змістом, демонструє знання на репродуктивному рівні, припускається помилок під час тлумачення основних проблем дошкільної освіти та у розв'язанні практико-орієнтованих завдань; • **самостійна робота** – 40 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів 40. Залік – 100 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів 100. практичні/лабораторні/самостійні: 100% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 100 (практично заняття передбачають виконання системи завдань, адекватність та повнота розв'язання яких оцінюються максимально 10-ма балами. Підсумкова максимальна кількість балів 100. **Академічна доброчесність**: Очікується, що завдання самостійної роботи до кожної теми, виконані здобувачами вищої освіти, будуть їхніми оригінальними міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної

	недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. **Використання технологій штучного інтелекту (ШІ).** Використання технологій штучного інтелекту під час підготовки до навчальних занять, виконання завдань самостійної роботи допускається лише як допоміжний інструмент із обов'язковим зазначенням факту такого використання. Представлення згенерованого тексту, чи результатів як власних, без належного посилання, вважається порушенням академічної доброчесності. Завдання, виконані тільки із застосуванням ШІ, оцінюються в 0 балів. **Відвідування занять** є обов'язковим складником навчання. **Література.** Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих. **Політика виставлення балів.** Засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичного матеріалу з навчальної дисципліни перевіряється шляхом усного опитування, поточного програмованого контролю знань, оцінки умінь аналізувати проблемні ситуації. Водночас обов'язково враховуються: присутність на заняттях та активність здобувача вищої освіти під час семінарського заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання. Семестрова підсумкова оцінка визначається як сума балів з усіх запланованих видів навчальної роботи. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.
Питання до заліку	Дисципліна завершується екзаменом, який проводиться в усній формі та додаванні підсумку балів, набраних протягом семестру.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

*Схема навчальної дисципліни**

Т	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література. Ресурси в Internet	Завдання, год	Термін виконання
1	**ЗМ 1.** Тема 1. Нормативно-правова база проведення експертної діяльності навчальної літератури. Комплексна експертиза.		Закон України «Про освіту» (ст. 64, 64, 75). Закон України «Про повну загальну середню освіту» (пункт 2 ст. 54, підпункт 5 пункту 3 розділу X). Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку забезпечення підручниками та посібниками здобувачів повної загальної середньої освіти і педагогічних працівників» від 23.01.2019 № 41. Наказ МОН України «Про затвердження Порядку конкурсного відбору підручників (крім електронних) та посібників для здобувачів повної загальної середньої освіти та педагогічних працівників» від 21.09.2021 № 1001. Наказ МОН України «Про затвердження Порядку здійснення експертизи, надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам» від 17.07.2023 № 675. Наказ МОН України «Про затвердження Положення про електронний підручник» від 02.05.2018 № 440. Наказ МОН України «Про затвердження		*1-й тиждень семестру*
2		*Практичне заняття 1* Нормативно-правова база проведення експертної діяльності навчальної літератури		Аналіз нормативно-правових документів здійснення експертизи навчальної літератури.	2-й

			Вимог до інтерактивного електронного додатка до підручника» від 19.04.2024 № 548. Наказ МОН України «Про організацію роботи щодо здійснення експертизи, надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам» від 13.05.2024 № 667 Наказ УІРО «Про затвердження інструктивно-методичних рекомендацій щодо здійснення експертизи та надання грифів навчальній літературі (підручникам, навчальним, навчально-практичним посібникам, навчально-методичним посібникам) та навчальним програмам» від 16.06.2025 № 95-аг		
3	Тема 2. Критерій 1. Академічна доброчесність в академічних творах.		https://uied.org.ua/ekspertyza/instruktyvno-metodychni-materialy/ https://uied.org.ua/ekspertyza/instruktyvno-metodychni-materialy/		3-й
4		Практичне заняття 2. Критерій 1. Академічна доброчесність в академічних творах.	https://uied.org.ua/ekspertyza/instruktyvno-metodychni-materialy/	Підручник / посібник для закладів освіти є твором – результатом оригінальної інтелектуальної діяльности автора (авторів) у сфері освіти. Ураховано принципи академічної доброчесності в інтелектуальних творах.	4-й
5	Тема 3.		https://uied.org.ua/ekspertyza/instruktyvno-		5-й

	Критерій 2. Відповідність державним стандартам освіти		metodychni-materialy/		
6		Практичне заняття 3. Критерій 2. Відповідність державним стандартам освіти	https://uied.org.ua/ekspertyza/instruktyvno-metodychni-materialy/	Навчальна література спрямована на досягнення здобувачами освіти результатів навчання, визначених державними стандартами освіти. Державні стандарти освіти визначають вимоги до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти на відповідних рівнях освіти.	6-й
7	Тема 4. Критерій 3. Системність, науковість, доступність навчальної інформації.		https://uied.org.ua/ekspertyza/instruktyvno-metodychni-materialy/		7-й
8		Практичне заняття 4. Критерій 3. Системність, науковість, доступність навчальної інформації.	https://uied.org.ua/ekspertyza/instruktyvno-metodychni-materialy/	Навчальний матеріал систематизовано й структуровано, забезпечено цілісність викладу сучасної навчальної інформації, доступної для сприйняття здобувачами освіти певної вікової категорії.	8-й
9	Тема 5. Критерій 4. Мова текстів.		https://uied.org.ua/ekspertyza/instruktyvno-metodychni-materialy/		9-й
10		Практичне заняття 5. Критерій 4. Мова текстів.	https://uied.org.ua/ekspertyza/instruktyvno-metodychni-materialy/	Мова підручника / посібника є науково виваженою, відповідає сучасним мовним нормам та чинному українському правопису.	10-й
11	Тема 6.		https://uied.org.ua/		11-й

	Критерій 5. Система завдань. Критерій 6. Візуальні засоби.		ekspertyza/instruktyvno-metodychni-materialy/		
12		Практичне заняття 6. Критерій 5. Система завдань. Критерій 6. Візуальні засоби.	https://uied.org.ua/ekspertyza/instruktyvno-metodychni-materialy/	Система завдань забезпечує практичну реалізацію змісту основного навчального матеріалу, доповнює і конкретизує його, сприяє досягненню результатів навчання відповідно до модельної навчальної програми та / або навчальної програми. Візуальні засоби навчання забезпечують образне сприйняття матеріалу, його наочну конкретизацію в доступній формі, доповнюють основне значення тексту, демонструють досліджувані явища в динаміці, відображають реальну дійсність тощо.	12-й
13	Тема 7. Критерій 7. Емоційна безпека та травмочутливість. Критерій 8. Наявність додаткових матеріалів та ресурсів.		https://uied.org.ua/ekspertyza/instruktyvno-metodychni-materialy/		13-й
14		Практичне заняття 7. Критерій 7. Емоційна безпека та травмочутливість.	https://uied.org.ua/ekspertyza/instruktyvno-metodychni-materialy/	Зміст підручника / посібника забезпечує формування стійкості до життєвих викликів, а також емоційний та	14-й

		Критерій 8. Наявність додаткових матеріалів та ресурсів.		психологічний розвиток здобувачів освіти. Наявність додаткових матеріалів і ресурсів підсилює діяльнісну складову та досягнення обов'язкових результатів	
15	Тема 8. Критерій 9. Інтерактивний електронний додаток до підручника.		https://uied.org.ua/ekspertyza/instruktyvno-metodychni-materialy/		15-й
16		Практичне заняття 8. Критерій 9. Інтерактивний електронний додаток до підручника.	https://uied.org.ua/ekspertyza/instruktyvno-metodychni-materialy/	Підрозділ стосується експертної оцінки інтерактивних електронних додатків до підручників (е-додатків) відповідно до наказу МОН України «Про затвердження Вимог до інтерактивного електронного додатка до підручника» від 19.04.2024 No 548. Для експертного оцінювання е-додатка застосовують критерії щодо оцінювання вмісту, користувацького інтерфейсу та дизайну, а також умови функціонування е-додатка.	16-й